

Commitment to Integrity

ETICKÝ KÓDEX SAMOFINANCOVANIA MVO

Mnoho neziskových organizácií vníma vstup do trhového prostredia ako vstup na nepoznané teritórium. Vstupom do "sveta zisku" sme zodpovední nielen za opatrné manažovanie rizika, ktoré podstupujú naše finančné aktíva. Rovnako sme zodpovední za uchovanie a ochranu dobrého mena organizácie. Preto je veľmi dôležité pochopiť etické dimenzie účasti neziskových organizácií na komerčných aktivitách. Keďže sme organizácie fungujúce na základe hodnôt a smerujúce k naplneniu poslania, musíme si pri manažovaní komerčných aktivít dávať pozor, aby zostali čo najprehľadnejšie a spravodlivé, do popredia vždy dávať neziskové poslanie a hodnoty. Musíme mať na zreteli dôveru, ktorú do nás vložili ľudia, ktorých zastupujeme a široká verejnosť. Nielen pre naše vlastné organizácie, ale aj pre celý tretí sektor je prvoradé udržať si dôveru. To by malo ovplyvňovať všetky naše rozhodnutia a konanie, ktoré v trhovom priestore uskutočníme.

Etický kódex pre neziskové organizácie v trhovom prostredí tvorí sada princípov a štandardov, ktoré majú pomôcť lídrom neziskových organizácií pri manažovaní podnikateľských aktivít. Ako pri všetkých neziskových štandardoch, etický kódex si regulujú neziskové organizácie sami a môže pomôcť iba v takom rozsahu, v akom ho organizácia prijme a rešpektuje. Nasledujúce princípy sú vypracované preto, aby pomohli neziskovým organizáciám uvedomiť si a lepšie sa pripraviť na etické dimenzie podnikateľskej činnosti a pomohli im ubezpečiť sa, že ich profesionálne štandardy sa odrážajú v každom štádiu podnikateľského plánovania a rozvoja.

Závazok voči poslaniu a hodnotám

- **Nedistribúovať príjmy:** Neziskové organizácie musia myslieť na svoje poslanie viac, ako na čokoľvek iné. Príjmy získané z podnikania by mali byť použité len na uskutočňovanie aktivít spojených s poslaním. Príjmy sa nikdy nesmú prerozdeliť členom správnej rady alebo zamestnancom neziskovej organizácie.
- Neziskové organizácie by mali vo svojom podnikaní prejavovať sociálnu a environmentálnu zodpovednosť. Nemali by preto predávať služby alebo produkty, ktoré škodia ľuďom alebo prostrediu. Tiež by nemali spolupracovať s organizáciami, ktoré sa takýchto činností dopúšťajú.
- Neziskové organizácie by mali manažovať svoje podnikanie tak, aby súčasne vyrovnávali svoj konečný výsledok so svojím hospodárskym výsledkom. To môže znamenať podnikanie v menšom rozsahu, aby sa tak naplnili ciele zodpovedajúce poslaniu, alebo to môže tiež znamenať zamestnanie menšieho počtu ľudí v čase, keď sa podniku nedarí a je potrebné takto udržať podnik v chode. Nech už je akokoľvek, rozhodnutia by mali vždy napomáhať integrite poslania neziskovej organizácie.
- Neziskové organizácie musia štrukturovať svoje podnikateľské aktivity tak, že zdroje, ktoré by inak mohli ísť na sociálne alebo programové ciele - či už finančné alebo nefinančné - nie sú nespravodlivo odčerpané z aktivít organizácie naplňujúcich poslanie. V niektorých prípadoch to môže znamenať vytvorenie samostatného zdroja pre podnikateľskú aktivitu.
- Neziskové organizácie by nikdy nemali zneužívať ľudí, ktorých záujmy zastupujú, na získavanie príjmov pre organizáciu. Vo všetkých pracovných, reklamných alebo verejných aktivitách by sa mala upevňovať vážnosť a hodnota ľudí, ktorí organizáciu podporujú.
- Nezisková organizácia by sa mala vo svojom podnikaní snažiť dodržiavať štandardy najvyššej kvality, a propagovať tak silu tej časti organizácie, ktorej činnosť je zameraná na naplnenie poslania.

Závazok voči transparentnosti

- Podnikajúca nezisková organizácia by si mala viesť jasné finančné záznamy a predkladať úplné a čiastkové finančné správy a výkazy na vnútorný aj vonkajší monitoring. Informácia o platoch vrcholového manažmentu by mala byť tiež verejne dostupná.
- Podnikateľské aktivity neziskovej organizácie by mali byť zdokumentované a zverejnené vo výročnej správe. Správy by mali jasne zdôvodňovať racionálnosť podnikateľských aktivít, ich podstatu a mali by uviesť, ako konkrétne boli príjmy z podnikania použité.
- Neziskové organizácie by mali viesť oddelené účtovníctvo podnikateľskej aktivity a programových aktivít, a tak zabezpečiť priehľadnosť a diferencovanosť vo finančnom manažmente.
- Neziskové organizácie by mali platiť všetky dane a poplatky viazané na príjmy z ich podnikateľskej činnosti a dodržiavať všetky zákony a vyhlášky, ktoré sa na takéto aktivity vzťahujú. Za žiadnych okolností by neziskové organizácie nemali konať ilegálne alebo sa angažovať v korupčných praktikách akéhokoľvek druhu.

Závazok voči spravodlivosti

- Neziskové organizácie by mali konať vždy spravodlivo, a to aj pri najímaní ľudí pre svoje podnikanie a prísne sa vyhýbať diskriminácii podľa pohlavia, rasy, národnosti, mentálneho alebo fyzického postihnutia, sexuálnej orientácie, politického alebo náboženského presvedčenia alebo príslušnosti.
- Pri najímaní ľudí by neziskové organizácie mali vypísať otvorený konkurz na všetky pozície v rámci podnikateľskej činnosti. Zamestnanci by mali byť zamestnávaní na základe svojich schopností a kvality odvádzanej práce. Akákoľvek protekcia by mala byť vylúčená.
- Neziskové organizácie by sa mali snažiť poskytnúť svojim zamestnancom čo najkvalitnejšie podmienky pre prácu v danej podnikateľskej činnosti. Zamestnanci by mali mať zabezpečený primeraný plat a zdravé a dôstojné pracovné prostredie.
- Neziskové organizácie by sa mali eticky rozhodovať vo vzťahu dodávateľ - odberateľ. Pri všetkých veľkých kontraktoch a nákupoch by mali vziať do úvahy ponuky viacerých dodávateľov. Je potrebné vyhnúť sa konfliktom záujmov pri kontraktovaní služieb.

Neziskové organizácie by nikdy nemali zneužívať poskytované daňové úľavy a ziskávať tak nespravodlivé výhody nad konkurenčnými podnikateľskými subjektami. Neziskové organizácie by mali stanoviť sociálne a finančné náklady svojej podnikateľskej činnosti a podľa nich oceniť svoje služby a produkty.

Závazok voči dobrému vedeniu

- Nezisková organizácia by mala mať nad svojimi podnikateľskými aktivitami väčšinovú kontrolu a pracovníci vykonávajúci tieto činnosti by mali jej mali zostať právne a eticky zodpovední.
- Správna rada neziskovej organizácie by mala schváliť a podporovať jej podnikanie. Každodenný manažment podnikateľskej činnosti by sa mal zveriť kvalifikovanému manažérovi, ktorý by mal v pravidelných intervaloch informovať správnu radu.
- Neziskové organizácie by si mali uvedomiť výhody vzájomnej spolupráce s ostatnými neziskovými organizáciami a mali by byť ochotné sa o svoje podnikateľské skúsenosti podeliť s inými MVO, ak to neohrozí integritu ich práce. Takáto výmena informácií môže byť finančne ohodnotená.
- Nezisková organizácia by mala svojim zamestnancom zabezpečiť možnosť spolurozhodovať pri podnikaní v prípadoch, kedy by malo podstatný dopad na aktivity spojené s poslaním organizácie.
- Podnikateľské aktivity by mali správnej rade, zamestnancom a dobrovoľníkom poskytnúť možnosť učiť sa a pracovať v tíme. Všetci by mali poznať ideály, ktoré sú základom etickej podnikateľskej praxe.

Preklad slovenskej verzie publikácie *Oddanosť integrity: Odporúčania pre neziskové organizácie na trhu* bolo možné zabezpečiť aj vďaka veľkorysej pomoci Citigroup Foundation.

Commitment to Integrity is an evolving document intended to be discussed and adapted for use by practitioners. We welcome your comments. *Commitment to Integrity* is also available in multiple language versions on the NESsT website.

The Social Enterprise Ethics Initiative (SEE INIT) is an ongoing effort of NESsT to address the unique ethical issues of nonprofit organizations as they use enterprise activities to further their mission and/or financial goals. Read more about current SEE INIT activities on the "Furthering the Field" link of the NESsT website.

Copyright © 2004, 2006 NESsT.

All rights reserved, NESsT encourages the use and adaptation of the ideas within *Commitment to Integrity* but asks that users quote and cite NESsT accordingly. No part of this publication may be sold in any form or reproduced for sale without prior written permission of NESsT.

ISBN 1-930363-02-8